

กระทู้ถามที่ ๔๖๖ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง มาตรการเยียวยาผู้ถูกร้องเรียนที่ไม่มีความผิด

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

เนื่องจากสภาพปัญหาปัจจุบันมีผู้ร้องเรียนในเรื่องต่าง ๆ มีจำนวนมาก โดยมีบุคคลหนึ่งบุคคลใด ร้องเรียนไปยังองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญในเรื่องเดียวกัน เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.) ผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือองค์กรอื่น เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) เป็นต้น ซึ่งเมื่อร้องเรียนไปยัง หน่วยงานต่าง ๆ แล้วพบว่าในความเป็นจริงแล้วหากหน่วยงานไปตรวจสอบเรื่องต่าง ๆ ที่มีผู้ร้องเรียนมา ถ้าผู้ถูกร้องมีความผิดจริงก็ไม่เป็นไร เนื่องจากจะได้ทำตามขั้นตอนกระบวนการของหน่วยงานต่อไป แต่ในทางปฏิบัติ หากได้มีการตรวจสอบภายหลังแล้วพบว่า ผู้ถูกร้องไม่มีความผิดหน่วยงานดังกล่าว ไม่ได้มีการแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้ร้องและผู้ถูกร้องว่าเรื่องดังกล่าวไม่มีมูลความผิด ทำให้ผู้ถูกร้อง ต้องเสียชื่อเสียง เสียเวลาในการเตรียมเอกสารเพื่อไปชี้แจงยังหน่วยงานอื่น ๆ ทำให้ขาดขวัญ และกำลังใจ ในการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุข จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีการเยียวยาผู้ถูกร้องเรียนที่ไม่มีความผิดหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด
๒. รัฐบาลมีนโยบายประสานไปยังองค์กรอิสระต่าง ๆ ที่มีผู้ร้องเรียนในการเสนอมาตรการ ในการเยียวยาผู้ถูกร้องเรียนที่ไม่มีความผิด หรือทำเป็นหนังสือประกาศ ชี้แจง แก้ไข และแจ้งไปยัง บุคคลที่เกี่ยวข้องว่าผู้ถูกร้องไม่มีความผิดจากข้อกล่าวหาดังกล่าวหรือไม่ ประการใด อย่างไร ขอทราบ รายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สฤกษ์พงษ์ เกี้ยวข้อง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย

จังหวัดกระบี่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๔๖๖ ร.

ของ นายสุภรณ์พงษ์ เกี่ยวข้อง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกระบี่ พรรคภูมิใจไทย
เรื่อง มาตรการเยียวยาผู้ถูกร้องเรียนที่ไม่มีความผิด

ข้าพเจ้า พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง มาตรการเยียวยาผู้ถูกร้องเรียนที่ไม่มีความผิด ของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้องที่ได้รับรายงานจากกระทรวงยุติธรรม สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

จากข้อมูลของกระทรวงยุติธรรม สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ รายงานว่า

๑. ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ถูกร้องเรียนที่ไม่มีความผิดไว้เป็นการเฉพาะ เมื่อเรื่องร้องเรียนได้รับการพิจารณาแล้ว ปรากฏว่าเรื่องร้องเรียนไม่มีมูลความผิด หรือผู้ถูกร้องเรียนไม่ได้กระทำความผิด หน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนจะยุติเรื่องร้องเรียน ทำให้เรื่องร้องเรียนเป็นอันตกไป และให้ถือว่าผู้ถูกร้องเรียนนั้นไม่ได้กระทำความผิด โดยหากข้อร้องเรียนดังกล่าวเป็นเหตุให้ผู้ถูกร้องเรียนได้รับความเสียหาย ผู้ถูกร้องเรียนสามารถใช้สิทธิการฟ้องคดีได้ตามกฎหมาย ซึ่งกระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเป็นหน่วยงานหลักในการให้ความช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม โดยผู้ที่ได้รับความเสียหายผลกระทบ หรือถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน สามารถขอรับความช่วยเหลือมายังกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้ หากผู้ถูกร้องเรียนเห็นว่า เรื่องร้องเรียนส่งผลกระทบต่อให้เกิดความเสียหายย่อมได้รับการคุ้มครองสิทธิด้วยความเป็นธรรมสามารถขอรับคำปรึกษาทางกฎหมายเพื่อใช้สิทธิฟ้องละเมิดทางแพ่งต่อศาล ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และในส่วนของกรรณการร้องทุกข์ขอความเป็นธรรม กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจะพิจารณาถึงแนวทางการให้ความช่วยเหลือ และการประสานส่งต่อคำร้องทุกข์ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาให้การช่วยเหลือต่อไป โดยสามารถยื่นขอรับบริการหรือขอคำปรึกษาได้ที่กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม และสำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ หรือสายด่วนยุติธรรมสร้างสุข ๑๑๑๑ กต ๗๗

๒. กรณีเรื่องราวร้องทุกข์ ร้องเรียนขอความเป็นธรรม และการขอความช่วยเหลือที่มีผู้ยื่นคำร้องต่อนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ตลอดจนปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ในฐานะเป็นศูนย์บริการประชาชนมีหน้าที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมาย การดำเนินคดีแก่ประชาชนที่มาขอความช่วยเหลือ ขอคำแนะนำ ตรวจสอบเรื่องร้องเรียน

ในพื้นที่ เพื่อแก้ไขปัญหาสำคัญที่เป็นกรณีเร่งด่วน และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย ตามข้อ ๔ (๕) แห่งกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ขั้นตอนการรับเรื่อง การพิจารณาเรื่อง การขอทราบข้อมูลเพิ่มเติม การแจ้งหน่วยงานให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบผลการดำเนินงาน และการประสานงานกับผู้ร้องทุกข์หรือหน่วยงาน โดยมีช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน ๕ ช่องทาง ได้แก่

๑) จุดบริการประชาชน ๑๑๑๑ เป็นช่องทางการรับเรื่องร้องทุกข์ ในกรณีที่ประชาชนเดินทางมาร้องทุกข์ด้วยตนเองที่ทำเนียบรัฐบาล

๒) ตู้ ป.ณ. ๑๑๑๑ เป็นช่องทางการรับเรื่องร้องทุกข์ เพื่อรองรับการให้บริการรับเรื่องร้องทุกข์จากประชาชนทางจดหมาย โดยยกเว้นค่าฝากส่งแก่ประชาชนที่ยื่นเรื่องร้องทุกข์ และให้รวมถึงหนังสือที่หน่วยงานส่งเรื่องให้กับศูนย์บริการประชาชนด้วย

๓) สายด่วนของรัฐบาล หมายเลข ๑๑๑๑ เป็นช่องทางการรับเรื่องร้องทุกข์ในลักษณะ Call Center ผ่านศูนย์บริการข้อมูลภาครัฐเพื่อประชาชน Government Contact Center หรือ GCC ๑๑๑๑

๔) เว็บไซต์ www.๑๑๑๑.go.th เป็นช่องทางการรับเรื่องร้องทุกข์ทางไปรษณีย์ อิเล็กทรอนิกส์ที่มุ่งเน้นการให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

๕) โมบายแอปพลิเคชัน PSC ๑๑๑๑ เป็นช่องทางการรับเรื่องร้องทุกข์ผ่านทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีเข้ามาให้บริการ และอำนวยความสะดวกที่รวดเร็วยิ่งขึ้นแก่ประชาชน

สำหรับการดำเนินการเสนอและรับคำร้องทุกข์จะเป็นไปตามข้อ ๑๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจเดือดร้อนเสียหายจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หรือส่วนราชการ หรือจำเป็นต้องให้ส่วนราชการช่วยเหลือเยียวยาหรือปลดเปลื้องทุกข์มีสิทธิเสนอคำร้องทุกข์เพื่อให้ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาและดำเนินการ โดยประสานส่งคำร้องทุกข์นั้นไปยังส่วนราชการอื่นที่มีอำนาจหน้าที่เพื่อดำเนินการต่อไป ตามข้อ ๒๘ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดการเรื่องร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒ และศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ติดตามความคืบหน้าในการพิจารณาคำร้องทุกข์อยู่เป็นระยะ พิจารณารายงานผลการพิจารณาของส่วนราชการนั้น ๆ และแจ้งให้ผู้ร้องทุกข์รับทราบ

๓. การดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะมีการแจ้งข้อมูลผลการดำเนินการให้แก่ผู้ร้อง ผู้กล่าวหา ผู้ถูกร้อง และผู้ถูกกล่าวหาทราบ ใน ๒ ขั้นตอน ดังนี้

๑) ในขั้นตอนการตรวจสอบเบื้องต้น คือ กระบวนการตรวจสอบคำกล่าวหาว่ามีข้อมูลหรือรายละเอียดเพียงพอที่จะดำเนินการต่อไปหรือไม่ เพื่อเสนอคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาหรือไม่รับเรื่องกล่าวหาไว้พิจารณา เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาเรื่องกล่าวหาไว้พิจารณาก็มีการดำเนินการในขั้นตอนการไต่สวนต่อไป แต่หากเป็นกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีคำสั่งไม่รับเรื่องกล่าวหาไว้พิจารณาจะมีการแจ้งให้ผู้กล่าวหาทราบ อันเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และในขั้นตอนนี้ผู้ถูกร้องยังไม่มีสถานะเป็น “ผู้ถูกกล่าวหา” เนื่องจากตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้กำหนดคำนิยามคำว่า “ผู้ถูกกล่าวหา” หมายความว่า ผู้ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติให้ดำเนินการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ว่าจะในฐานะเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดดังกล่าว

๒) ในขั้นตอนการไต่สวน คือ กระบวนการแสวงหา รวบรวม และการดำเนินการอื่นใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน เพื่อพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีมูลความผิดหรือไม่ ซึ่งหากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พิจารณาแล้วว่าข้อกล่าวหาใดไม่มีมูล สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้เปิดเผยเหตุผลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และข้อ ๘๗ ของระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑

๔. การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ มีหน้าที่และอำนาจในการไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลเกี่ยวกับการกระทำการทุจริตในภาครัฐของเจ้าหน้าที่รัฐ หากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อกล่าวหาดังกล่าวไม่มีมูล ก็จะมีมติให้ข้อกล่าวหาเป็นอันตกไป และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา ผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยเร็วตามนัยข้อ ๔๖ แห่งระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการไต่สวนข้อเท็จจริง พ.ศ. ๒๕๕๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น จึงเป็นกรณีที่มิระเบียนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กำหนดให้ต้องแจ้งผลการพิจารณากรณีข้อกล่าวหาไม่มีมูลให้ผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาทราบไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

คำตอบข้อที่ ๒

จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงปัจจุบันยังไม่มีกฎหมาย กฎ หรือระเบียบที่กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ถูกร้องเรียนที่ไม่มีความผิดไว้เป็นการเฉพาะ หากมีความจำเป็น ในการกำหนดมาตรการเยียวยาแก่ผู้ถูกร้องเรียนที่ไม่มีความผิดควรดำเนินการออกเป็นกฎหมายกลาง เพื่อให้หน่วยงานได้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และกระบวนการเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือ ประกาศ หรือคำชี้แจง แจ้งไปยังบุคคลที่เกี่ยวข้องว่าผู้ถูกร้องเรียนไม่มีความผิดจากข้อกล่าวหาไปปฏิบัติใช้เป็นแนวทางเดียวกัน รวมถึงสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับจากการเยียวยา ซึ่งทำให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับประโยชน์อย่างสมดุล ประกอบกับ เป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิให้กับผู้ถูกร้องเรียนที่ไม่มีความผิดได้อย่างเป็นธรรม อย่างไรก็ตาม การกำหนดมาตรการเยียวยา ในกรณีดังกล่าวจำเป็นต้องศึกษาถึงสภาพปัญหา ความเหมาะสม หลักกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมเพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน

นอกจากนี้หน่วยงานของฝ่ายบริหารไม่อาจแทรกแซงขั้นตอนหรือการดำเนินการขององค์กรอิสระ ในการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรอิสระ เนื่องจากการปฏิบัติงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายกำหนด มีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่และมีได้อยู่ภายใต้บังคับบัญชา ของฝ่ายบริหาร

สำหรับในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้มีบทบัญญัติในมาตรา ๘๖ กำหนดให้กรณีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง ถ้าผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติ หน้าที่อยู่ และยังมีได้พ้นจากตำแหน่งไปก่อน ก็ให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา และถ้าในระหว่างหยุดปฏิบัติหน้าที่มิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใด ก็ให้มีสิทธิได้รับเสมือนหนึ่งผู้นั้นได้ปฏิบัติหน้าที่ตลอดระยะเวลาที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ในกรณีที่ผู้นั้น พ้นจากตำแหน่งไปก่อนที่จะมีคำพิพากษา การจ่ายเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าตอบแทน หรือ ประโยชน์อื่นใด ให้จ่ายจนถึงวันก่อนวันที่พ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ สำหรับกรณีที่ผู้ถูกร้องซึ่งคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีคำสั่งไม่รับเรื่องกล่าวหาไว้พิจารณาหรือผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีมติไม่ชี้มูลความผิดไม่มีบทบัญญัติ ให้มีการเยียวยาบุคคลดังกล่าวแต่อย่างใด